

DIREKTÓRIUM

NA OMŠE A LITURGIU HODÍN

LITURGICKÝ ROK

2025

„C“

LITURGICKÁ KOMISIA
KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA

DIREKTÓRIUM

NA OMŠE A LITURGIU HODÍN

ROK PÁNA 2025
LITURGICKÝ ROK „C“

PODĽA VŠEOBECNÉHO KALENDÁRA
RÍMSKEJ CIRKVI
A OSOBITNÉHO KALENDÁRA
DIECÉZ NA SLOVENSKU

Liturgická komisia
Konferencie biskupov Slovenska
2024

NIHIL OBSTAT

Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský diecézny biskup
predseda Liturgickej komisie
Konferencie biskupov Slovenska

V Rožňave dňa 26. augusta 2024

IMPRIMATUR

Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup metropolita
predseda Konferencie biskupov Slovenska

Prot. č. 230/2024 zo dňa 2. septembra 2024

Redakčná uzávierka:

31. augusta 2024

© Konferencia biskupov Slovenska, 2024

ISBN 978-80-8161-657-0

ÚVOD

Drahí bratia a sestry,

„liturgia je vrcholom, ku ktorému smeruje činnosť Cirkvi, a zároveň prameňom, z ktorého prúdi všetka jej sila“ (*Sacrosanctum concilium*, čl. 10). Tieto veľmi známe slová konštitúcie o posvätnej liturgii Druhého vaticánskeho koncilu nás aj po šesťdesiatich rokoch od jeho ukončenia upozorňujú na hodnotu nadprirodzeného pokladu, ktorý sa Boh rozhodol zveriť do ľudských rúk. Koncil k týmto slovám zároveň dodáva, k čomu nás má liturgia ako vrchol a prameň privádzať: „A zase samotná liturgia pobáda veriacich, aby sa nasýtení veľkonočnými sviatosťami zjednocovali v láske, a žiada, aby dôsledne plnili to, čo s vierou prijali“ (SC 10).

Liturgické slávenie teda nemožno vnímať ako cieľ, ale skôr ako prostriedok. Práve tento aspekt zdôrazňuje aj základný dokument 53. medzinárodného eucharistického kongresu, ktorý sa koná v Ekvádore v septembri 2024.

V evanjeliovom úryvku o rozmnožení chleba evanjelista Lukáš opisuje nielen zázrak hojnosti pokrmu pre všetkých až do sýtosti, ale aj zázrak spoločenstva, ktoré zhromaždené okolo svojho Učiteľa prijíma príkaz lásky, a tak vychádza zo seba, aby nasýtilo hladný zástup. Prorocké eucharistické znamenie ľudu, ktorý sa neuzatvára do vnútra svojich chrámov, ale je poslaný svojim Pánom, aby sa stal chlebom rozlámaným za život a bratstvo dnešného sveta.

Pravé slávenie Pánovej večere premieňa náš život na Eucharistiu, aby svet mal život. V Eucharistii Ježiš pozýva celé spoločenstvo učeníkov, aby vstúpili do tohto úkonu napodobňovania dynamiky jeho života, teda aby „vzali“, „lámali“ a „dávali sami seba“, aby sa stali

chlebom pre ľudstvo. Aby sme si pripomenuli jeho sebadarovanie, musíme urobiť to isté, čo on urobil so svojimi učeníkmi a s každým z nás: umyť si nohy, to znamená znížiť sa a slúžiť svojim bratom a sestrám. Umyvať im nohy, umyvať im tvár, umyvať ich srdcia našou láskou a milosrdenstvom. Preto pripomínať si Ježišovu lásku neznamena len spomínať, ale žiť túto lásku k nemu v našich dnešných bratoch. Spomienka na lásku sa mení na činnosť lásky, a tak nás otvára budúcnosti, nádeji na Veľkú noc, nádeji na plné šťastie. Nestačí sa zúčastniť na svätej omši, aby sme sa cítili dobre s Bohom. Ide o to, aby odvážna Ježišova láska našla podobu v našom živote (porov. MEK 2024, čl. 40 a 50).

Prajem všetkým, aby nás v nadchádzajúcom jubilejnom roku slávenie Eucharistie inšpirovalo stať sa znamením lásky a nádeje, ktorá nezahanbuje.

V Rožňave 30. augusta 2024

✙ Mons. Stanislav Stolárik
predseda Liturgickej komisie KBS
rožňavský diecézny biskup

BISKUPI SLOVENSKA

KONFERENCIA BISKUPOV SLOVENSKA

Západná provincia (BRATISLAVA)

J. E. Mons. Stanislav Zvolenský
bratislavský arcibiskup metropolita

J. E. Mons. Ján Orosch
trnavský arcibiskup

J. E. Mons. Viliam Judák
nitriansky diecézny biskup

J. E. Mons. Marián Chovanec
banskobystrický diecézny biskup

J. E. Mons. Tomáš Galis
žilinský diecézny biskup

J. E. Mons. Jozef Haľko
titulárny biskup serrský
bratislavský pomocný biskup

J. E. Mons. Peter Beňo
titulárny biskup amudarský
nitriansky pomocný biskup

Východná provincia (KOŠICE)

J. E. Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup metropolita

J. E. Mons. Stanislav Stolárik
rožňavský diecézny biskup

J. E. Mons. František Trstenský
spišský diecézny biskup

J. E. Mons. Marek Forgáč
titulárny biskup seleuciánsky
košický pomocný biskup

J. E. Mons. Ján Kuboš
titulárny biskup quizský
spišský pomocný biskup

Ordinariát Ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR

J. E. Mons. František Rábek
biskup, vojenský ordinár

**GRÉCKOKATOLÍCKA METROPOLIA SUI IURIS
NA SLOVENSKU**

Prešovská archieparchia

Najosvietenejší vladyka Jonáš Jozef Maxim
prešovský eparchiálny arcibiskup metropolita

Košická eparchia

Vysokopreosvietený vladyka Cyril Vasil' SJ
košický eparchiálny biskup, arcibiskup *ad personam*

Bratislavská eparchia

Preosvietený vladyka Peter Rusnák
bratislavský eparchiálny biskup

Preosvietený vladyka Milan Lach SJ
titulárny biskup ostrazinský
bratislavský pomocný biskup

**PRESEDA
KONFERENCIE BISKUPOV SLOVENSKA**

J. E. Mons. Bernard Bober
košický arcibiskup metropolita

KONFERENCIA BISKUPOV SLOVENSKA

Kapitulská 11, P. O. Box 113
814 99 Bratislava
tel. 02/592 065 01

APOŠTOLSKÝ NUNCIUS

J. E. Mons. Nicola Girasoli
titulárny arcibiskup apuloegnatinský
Nekrasovova 17, 811 04 Bratislava

BISKUPI ZO SLOVENSKA PÔSOBIACI NA RÔZNYCH POSTOCH CIRKVI

Apoštolský exarchát Gréckokatolíckej cirkvi v ČR

Preosvietený vladyka Ladislav Hučko
apoštolský exarcha a titulárny biskup orejský, Praha

Diecéza Reykjavík (Island)

J. E. Mons. Dávid Bartimej Tencer OFMCap
reykjavický diecézny biskup, Reykjavík

Apoštolská prefektúra Azerbajdžan

J. E. Mons. Vladimír Fekete SDB
apoštolský prefekt a titulárny biskup municipský, Baku

EMERITNÍ BISKUPI

J. E. Mons. Ján Sokol
emeritný trnavský arcibiskup

J. E. Mons. Róbert Bezák CSsR
emeritný trnavský arcibiskup

Najosvietenejší vladyka Ján Babjak SJ
emeritný prešovský arcibiskup

J. E. Mons. Andrej Imrich
titulárny biskup castello-tituliánsky
emeritný spišský pomocný biskup

Preosvietený vladyka Milan Chatur CSsR
emeritný košický eparchiálny biskup

Preosvietený vladyka Marián Andrej Pacák CSsR
emeritný torontský eparchiálny biskup

VÝROČNÉ DNI BISKUPOV

1. Sú uvedené v časti kalendária pri konkrétnom dni s uvedením diecézy, pre ktorú sú aktuálne.

2. Na výročie vysviacky biskupa treba pamätať pri liturgii v celej diecéze. V spoločných modlitbách veriacich sa môže použiť celý formulár prosieb určených na tento deň (*Spoločné modlitby veriacich I.*, SSV, Trnava 2018, s. 318, *Spoločné modlitby veriacich II.*, SSV, Trnava 2019, s. 519) alebo nech sa aspoň vloží prosba za biskupa do prosieb bežného dňa.

Pri osobitných slávnostiach možno v dni, keď je to dovolené, použiť aj omšový formulár *Za biskupa, najmä vo výročný deň jeho vysviacky*, *Rímsky misál*, s. 1387.

3. Vo výročný deň smrti biskupa nech sa pri slávení liturgie vloží do spoločných modlitieb veriacich prosba za jeho spásu.

LITURGICKÝ ROK „C“

2024 – 2025

Pohyblivé slávenia

Prvá adventná nedeľa	1. decembra 2024
Svätej rodiny Ježiša, Márie a Jozefa	29. decembra 2024
Krst Pána	12. januára 2025
Popolcová streda	5. marca 2025
Palmová (Kvetná) nedeľa	13. apríla 2025
Veľkonočná nedeľa	20. apríla 2025
Nanebovstúpenie Pána	29. mája 2025
Zoslanie Ducha Svätého	8. júna 2025
Nášho Pána Ježiša Krista, najvyššieho a večného kňaza	12. júna 2025
Najsvätejšej Trojice	15. júna 2025
Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi	19. júna 2025
Najsvätejšieho Srdca Ježišovho	27. júna 2025
Nášho Pána Ježiša Krista, kráľa neba i zeme	23. novembra 2025

Prikázané sviatky na Slovensku

Narodenie Pána	25. decembra 2024
Slávnosť Panny Márie Bohorodičky	1. januára 2025
Zjavenie Pána	6. januára 2025
Nanebovstúpenie Pána	29. mája 2025
Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi	19. júna 2025
Svätých Petra a Pavla, apoštolov	29. júna 2025
Nanebovzatie prebl. Panny Márie	15. augusta 2025
Všetkých svätých	1. novembra 2025

Štátne sviatky na Slovensku

1. január	Deň vzniku Slovenskej republiky
5. júl	Svätých Cyrila a Metoda
29. august	Výročie SNP

1. september	Deň Ústavy Slovenskej republiky *
28. október	Deň vzniku samostatného česko-slovenského štátu *
17. november	Deň boja za slobodu a demokraciu

Dni pracovného pokoja na Slovensku

24. december 2024	Štedrý deň
25. december 2024	Prvý sviatok vianočný
26. december 2024	Druhý sviatok vianočný
6. január 2025	Zjavenie Pána (Traja králi)
18. apríl 2025	Veľký piatok
21. apríl 2025	Veľkonočný pondelok
1. máj 2025	Sviatok práce
8. máj 2025	Deň víťazstva nad fašizmom
15. september 2025	Sedembolestnej Panny Márie
1. november 2025	Všetkých svätých

Poznámka: * Štátne sviatky *Deň Ústavy Slovenskej republiky* (1. september) a *Deň vzniku samostatného česko-slovenského štátu* (28. október) nie sú dňami pracovného pokoja.

APLIKÁCIA SVÄTÝCH OMŠÍ

BRATISLAVSKÁ ARCIDIECÉZA

1. **Za Boží ľud (za farnosť):** V zmysle kán. 534 *CIC* farár a farský administrátor sú povinní každú nedeľu a vo sviatok, ktorý je v diecéze prikázaný, odslúžiť **jednu svätú omšu za svoju farnosť**. Kto spravuje dve farnosti, splní túto povinnosť jednou svätou omšou.

2. Všetci pastoračne činní kňazi, inkardinovaní v Bratislavskej arcidiecéze, a diecézni kňazi, inkardinovaní v iných diecézach, ktorí vykonávajú pastoračnú službu v Bratislavskej arcidiecéze, odslúžia **mesačne jednu svätú omšu na úmysel ordinára**.

TRNAVSKÁ ARCIDIECÉZA

1. Každý diecézny kňaz, pastoračne činný v Trnavskej arcidiecéze, je povinný obetovať **mesačne jednu svätú omšu na úmysel ordinára, ročne spolu 12 svätých omší**. Každý rehoľný kňaz, pastoračne činný v Trnavskej arcidiecéze, je povinný obetovať **dvojmesačne jednu svätú omšu na úmysel ordinára, ročne spolu 6 svätých omší**. Ak by túto povinnosť zanedbal, je povinný obetovať tieto sväte omše dodatočne alebo zadošťačiť tejto povinnosti reštitúciou.

2. Každý farár a farský administrátor je povinný v zmysle kán. 534 a 540 *CIC* obetovať jednu svätú omšu **za zverený Boží ľud** vo svojej farnosti každú nedeľu a v prikázaný sviatok. Kto spravuje dve a viac farností, splní túto povinnosť jednou svätou omšou.

NITRIANSKA DIECÉZA

1. **Za Boží ľud (za farnosť):** V zmysle kán. 534 *CIC* farár a farský administrátor sú povinní každú nedeľu a vo sviatok, ktorý je v diecéze prikázaný, odslúžiť jednu svätú omšu za svoju farnosť. Kto spravuje dve farnosti, splní túto povinnosť jednou svätou omšou.

2. **Na úmysel ordinára:** Každý farár, farský administrátor a duchovný správca je povinný v ľubovoľné dni cez rok odslúžiť **12 svätých omší** na úmysel ordinára. Svedectvo o splnení tejto povinnosti pošle na ordinariát na predpísanom tlačive.

BANSKOBYSSTRICKÁ DIECÉZA

1. **Za veriacich:** V zmysle kán. 534 a 540 § 1 *CIC* sú všetci farári i farskí administrátori povinní sláviť svätú omšu za veriacich každú nedeľu a v prikázaný sviatok.

2. **Na úmysel ordinára:** Všetci kňazi (farári, farskí administrátori, kapláni a rehoľníci), ktorí pracujú v duchovnej službe v Banskobystrickej diecéze, sú zaviazaní sláviť **20 svätých omší** v ľubovoľných dňoch celého roka, na úmysel ordinára.

3. Dňa **3. novembra** všetci kňazi Banskobystrického biskupstva obetujú svätú omšu **za zomrelých biskupov a kňazov diecézy**.

ŽILINSKÁ DIECÉZA

1. Každý farár a farský administrátor je v zmysle kán. 534 a 540 *CIC* každú nedeľu a v prikázaný sviatok povinný odslúžiť jednu svätú omšu **za zverený ľud**.

2. Každý farár, farský administrátor a rektor kostola je povinný v roku 2025 odslúžiť **20 svätých omší na úmysel ordinára**. Každý farský vikár je na úmysel ordinára povinný odslúžiť **10 svätých omší** (*ACEZ 3/2023*).

3. Každoročne **4. novembra** je každý kňaz pôsobiaci v Žilinskej diecéze povinný obetovať jednu svätú omšu **za zomrelých kňazov diecézy**.

KOŠICKÁ ARCIDIECÉZA

1. **Za veriacich:** Farári a farskí administrátori sú povinní každú nedeľu a prikázaný sviatok obetovať svätú omšu **za zverený ľud** (kán. 534 § 1 a 540 § 1).

2. Na úmysel ordinára: Každý diecézny kňaz pastoračne činný v arcidiecéze (pozri ACAC 4/2019) v roku 2025 odslúži **12 svätých omší** na úmysel diecézneho biskupa.

ROŽŇAVSKÁ DIECÉZA

1. Za Boží ľud: Podľa kán. 534 a 540 § 1 *CIC* sú farári a administrátori povinní obetovať sväté omše za ľud vo všetky nedele a v prikázané sviatky.

2. Na úmysel ordinára: Každý kňaz v pastoračnej službe je povinný v ľubovoľné dni v roku odslúžiť **20 svätých omší** na úmysel svojho ordinára.

SPIŠSKÁ DIECÉZA

1. Za Boží ľud: Podľa kán. 534 *CIC* a v zmysle dekretu Kongregácie pre klerikov zo dňa 25. 7. 1970 „Povinnosť celebrowať svätú omšu za Boží ľud“ majú všetci duchovní správcovia (farári a administrátori) vo všetky nedele a v prikázané sviatky.

2. Na úmysel ordinára: Všetci kňazi, ktorí sú v pastoračnej činnosti (farári, administrátori, kapláni a iní, okrem rehoľných kňazov, študentov a dôchodcov), sú v priebehu roka povinní:

– odslúžiť **10 svätých omší** na úmysel ordinára (z intencionára biskupského úradu),

– odoslať na biskupský úrad milodar rovnajúci sa **10 omšovým štipendiám**.

ORDINARIÁT OS A OZ SR

1. Za Boží ľud (za farnosť): V zmysle predpisov kánonického práva kapláni Ordinariátu OS a OZ SR, ktorí sú pastoračne činní v duchovnej službe v jeho štruktúrach, sú povinní každú nedeľu a v prikázaný sviatok odslúžiť svätú omšu **za zverený ľud**.

2. Na úmysel ordinára: Kapláni Ordinariátu OS a OZ SR, ktorí sú pastoračne činní v duchovnej službe v jeho štruktúrach, sú povinní odslúžiť **12 svätých omší na úmysel ordinára**.

ÚVODNÉ POZNÁMKY

OMŠA „PRO POPULO“

1. Farár po prevzatí farnosti je povinný každú nedeľu a každý prikázaný sviatok v diecéze obetovať omšu za sebe zverený ľud.

2. Kto má zákonitú prekážku, nech v tie dni dá slúžiť omšu za ľud inému kňazovi alebo nech ju sám slúži v iné dni.

3. Farár, ktorý spravuje viac farností, je povinný obetovať za všetok ľud, ktorý mu je zverený, iba jednu omšu.

4. Farár, ktorý by tejto povinnosti nezadosťučinil, čím skôr má slúžiť za ľud toľko omší, koľko ich vynechal (CIC, kán. 534).

VEČERNÁ OMŠA PRED NEDELOU ALEBO PRIKÁZANÝM SVIATKOM

1. Príkazu zúčastniť sa na svätej omši v nedeľu a v prikázaný sviatok podľa predpisu CIC, kán. 1248 § 1 zadosťučiní, kto sa zúčastní na omši v samotný deň alebo večer predchádzajúceho dňa.

Preto sa večerná omša v sobotu alebo večer dňa predchádzajúceho prikázaný sviatok musí usporiadať so všetkými náležitosťami, ktoré sa vo sviatočnej omši prikazujú (*Glória*, ak je predpísaná, tri čítania, homília, *Krédo*, modlitba veriacich) alebo odporúčajú (väčšia účasť na speve a pod.) (porov. VSRM, 115).

2. Pokiaľ ide o formulár omše, treba sa riadiť jedine *Tabuľkou liturgických dní*, ktorá je súčasťou *Všeobecných smerníc o liturgickom roku a o kalendári* (porov. s. 46, príp. *Rímsky misál*, s. 79 – 80), a teda treba uprednostniť to slávenie, ktoré má v tabuľke liturgických dní vyšší stupeň. To isté platí aj pre večery, ktoré majú byť v súlade s omšou, zvlášť ak sa s ňou spájajú.

3. Farár má zvážiť pastoračnú vhodnosť takejto večernej omše. Ak by sa tým niekde narušil sviatočný ráz nedele, nech slávi omšu v sobotu ráno a večer môžu byť vešpery alebo iná pobožnosť.

4. Slávenie nedele a slávnosti sa začína už večer predchádzajúceho dňa (VSLR, 3).

Hodina, o ktorej sa slávia vešpery, podľa všetkého nie je tretia hodina popoludní, lebo vešpery sa majú sláviť, „keď sa zvečerieva a deň sa už schyľuje“ (VSLH, 29).

Predsa však vzhľadom na zaužívaný zvyk, z pastoračných dôvodov podľa úsudku diecézneho biskupa, omša, ktorá sa slávi o tretej hodine popoludní, môže sa pokladať za predsviatočnú a možno ňou zadostučiniť príkazu o nedeli a sviatku (Posvätná kongregácia pre bohoslužbu zo 17. júna 1985 pod č. 1942/84 v odpovedi SLK).

V našom prípade sa tu myslí na sobášne omše v sobotu. Biskupi jednotlivých diecéz na Slovensku súhlasia, aby miestny farár (alebo ním delegovaný duchovný) mohol sláviť sobášnu omšu o tretej hodine popoludní ako sviatočnú (takisto aj pred prikázaným sviatkom), a to s prípadnou *Glóriou*, *Krédom* a s dvoma čítaniami pred evanjeliom. V soboty pred nedeľami v Cezročnom období a vo Vianočnom období možno brať omšový formulár (aj čítania) *Za ženícha a nevestu*. Ak však majú na omši účasť aj iní veriaci farnosti, berie sa formulár z nedele; v soboty pred privilegovanými nedeľami a dni pred slávnosťami musí sa brať formulár z príslušných nediel alebo slávností, no v tieto dni – okrem Veľkonočnej a Turičnej nedele a okrem slávností – možno vziať jedno čítanie zo sobášnych čítaní.

5. Veriaci, ktorí začínajú sláviť nedeľu alebo prikázaný sviatok vyššie uvedeným spôsobom, môžu pristúpiť k svätému prijímaniu, aj keď už ráno prijímali (porov. CIC, kán. 917).

PRIKÁZANÉ SVIATKY

Kán. 1246, § 1. – Nedeľu, v ktorej sa slávi veľkonočné tajomstvo, podľa apoštolskej tradície treba zachovávať v celej Cirkvi ako prvopočiatkový prikázaný sviatok. Takisto sa musia zachovávať dni Narodenia nášho Pána Ježiša Krista, Zjavenia, Nanebovstúpenia a Najsvätejšieho Kristovho Tela a Krvi, Svätej Bohorodičky Márie, jej Nepoškvrneného počatia a Nanebovzatia, svätého Jozefa, svätých apoštolov Petra a Pavla a napokon Všetkých svätých.

§ 2. – Konferencia biskupov však po predchádzajúcom schválení Apoštolskej stolice môže niektoré z prikázaných sviatkov zrušiť alebo preložiť na nedeľu.

Kán. 1247 – V nedeľu a v iné prikázané sviatky sú veriaci povinní zúčastniť sa na omši; okrem toho sa majú zdržiavať takých prác a činností, ktoré prekážajú vo vzdávaní kultu Bohu, v radosti, vlastnej dňu Pána, alebo povinnému duševnému a telesnému oddychu.

Kán. 1248, § 1. – Prikázaniu zúčastniť sa na omši zadosťučiní, kto je prítomný na omši, kdekoľvek sa slávi v katolíckom obrade buď v samotný sviatočný deň, alebo večer predchádzajúceho dňa.

Poznámka: Na Slovensku slávnosť sv. Jozefa, ženícha Panny Márie (19. 3.), nie je prikázaným sviatkom.

VONKAJŠIE SLÁVENIE NIEKTORÉHO SVIATKU

Pre pastoračné dobro veriacich sa dovoľujú v nedele v Cezročnom období také slávenia (*sollemnitatis externa*), ktoré pripadajú cez týždeň a sú medzi veriacimi veľmi obľúbené, ak v tabuľke poradia liturgických dní majú prednosť pred nedeľou. Formulár týchto slávení možno použiť pri všetkých omšiach za účasti ľudu (VSLR, 58).

U nás ide najmä o slávenie výročného dňa posvätenia kostola alebo titulu chrámu.

VÝROČIE POSVIACKY KOSTOLA
A TITULÁRNA SLÁVNOSŤ
VLASTNÉHO KOSTOLA

Výročie posviacky

1. Výročie posviacky (*dedicatio*) každého posväteného kostola sa slávi vo výročný deň jeho posviacky ako slávnosť. Výročie posviacky katedrálneho chrámu sa okrem toho slávi v celej diecéze ako sviatok. Ak by sa tak nemohlo trvalo sláviť v ten deň, treba slávenie určiť na najbližší voľný deň.

2. Ak dátum posviacky nie je známy (ide najmä o starobylé kostoly), koná sa slávnosť výročia posviacky kostola 26. októbra.

3. Omša je vlastná: *Výročie posvätenia chrámu (Rímsky misál, s. 857 n.)*, s *Glóriou, Krédom*; prefácia vlastná; tri čítania.

4. V Cezročnom období možno v nedeľu najbližšiu tomuto výročnému dňu (alebo v nedeľu nasledujúcu po výročnom dni) vziať pre pastoračné dobro veriacich formulár tejto omše (*sollemnitatis externa*), ak nie je v tú nedeľu iná všeobecná slávnosť.

5. Na výročie posviacky sa texty liturgie hodín berú zo spoločnej časti na výročie posviacky chrámu. Toto oficium sa však na nedeľu neprenáša, ani keď sa koná *sollemnitatis externa*.

Titulárna slávnosť

6. Táto slávnosť sa koná vo všetkých kostoloch a kaplnkách, ak boli posvätené alebo aspoň požehnané. *Titulus* kostola je svätec alebo nejaké tajomstvo viery, na počesť ktorého bol kostol posvätený alebo požehnaný.

7. V omši a v liturgii hodín sa používajú vlastné texty z príslušného titulu alebo – ak nie sú – zo spoločnej časti.

8. Titul vlastného kostola sa slávi ako slávnosť s *Glóriou, Krédom*; prefácia je *O svätých* alebo o príslušnom tajomstve. Berú sa tri čítania, buď z própria, alebo ak tam nie sú, zo spoločnej časti. Prvé večery sú zo slávnosti titulu vlastného kostola a aj druhé večery, aj keď na nasledujúci deň pripadne iná slávnosť, ktorá nie je v *Tabuľke liturgických dní* pod č. 1 – 3 alebo nie je prikázaným sviatkom.

9. Pre pastoračné dobro veriacich je dovolené v nedeľu v Cezročnom období znova sláviť omšu titulu kostola podobne ako výročie posviacky, ak nepripadá na nedeľu nejaká slávnosť vo všeobecnom alebo partikulárnom kalendári (ofícium sa však neprenáša; omša môže byť v nedeľu pred slávnosťou titulu alebo v nedeľu po slávnosti titulu).

10. Formulár slávení (aj výročie posviacky, aj titulu kostola) možno použiť v nedeľu (nie však v privilegované nedele) pri všetkých omšiach za účasti ľudu.

Okurencia

11. Ak sa stretne v ten istý deň niektorá z týchto slávností (výročie posviacky alebo titulárna slávnosť) s liturgickým dňom, ktorý má podľa tabuľky liturgických dní prednosť pred touto miestnou slávnosťou, prekladá sa výročie posviacky alebo titulu vlastného kostola na najbližší voľný deň, na ktorý nepripadajú dni uvedené v *Tabuľke liturgických dní* pod č. 1 – 8.

Ak pripadne výročie posviacky alebo titul kostola na niektorú adventnú, pôstnu alebo veľkonočnú nedeľu, výročie posviacky alebo titulárna slávnosť sa prekladá na nasledujúci pondelok (aj liturgia hodín); ak nejde o Palmovú alebo Veľkonočnú nedeľu.

Záväznosť

12. Liturgia hodín na výročie posviacky chrámu a slávnosť titulu vlastného kostola je záväzná pre všetkých

kňazov patriaciach k dotyčnému kostolu (farár, administrátor, kaplán, výpomocný duchovný).

13. Omšový formulár týchto slávností použijú všetci kňazi, ktorí tam v ten deň slúžia svätú omšu.

14. Pokiaľ ide o filiálny kostol, liturgiu hodín týchto slávností koná len jeho vlastný duchovný správca. Ak filiálny kostol nemá vlastného duchovného správcu, slávia sa tieto slávnosti iba pri omši, ak sa v ten deň slúži.

15. Kto administruje dve alebo viac farností, je povinný konať liturgiu hodín výročia posviacky i titulu obidvoch alebo viacerých farských kostolov.

PROSEBNÉ DNI A ŠTVORO KÁNTROVÝCH DNÍ

1. Na prosebné dni a na štvoro kántrových dní Cirkev prosí Pána za rozličné ľudské potreby, najmä za zemskú úrodu a požehnanie pre ľudskú prácu, a verejne ďakuje Bohu.

2. Biskupské konferencie majú určiť čas a spôsob slávenia prosebných dní a štvoro kántrových dní, aby sa ich slávenie prispôbilo rozličným miestnym potrebám veriacich.

3. Patričnej vrchnosti prináleží rozhodnúť, či majú trvať jeden alebo viac dní, alebo či miestne potreby vyžadujú, aby sa konali viackrát v roku.

4. Omšový formulár na slávenie týchto dní sa vyberie z omší za rozličné potreby tak, aby zodpovedal úmyslom veriacich (VSLR, 45 – 47).

Slávenia na Slovensku

Jarné kántrové dni

Slávia sa v týždni po Prvej pôstnej nedeli.

Obsah: Príprava na pokánie a na sviatosť zmiernenia a činorodá láska k blížnemu.

Omšový formulár: *Za odpustenie hriechov* (Rímsky misál, s. 1453) alebo *Za dar lásky* (Rímsky misál, s. 1456).

Letné kántrové dni

Slávia sa v týždni pred nedeľou Zoslania Ducha Svätého.

Obsah: Prosby za jednotu kresťanov alebo za duchovné povolania.

Omšový formulár: *Za jednotu kresťanov (Rímsky misál, s. 1415)* alebo *Za povolania na kňazský stav (Rímsky misál, s. 1399)*, alebo *Za povolania k rehoľnému životu (Rímsky misál, s. 1410)*.

Jesenné kántrové dni

Slávia sa v treťom septembrovom týždni (po sviatku Povýšenia Svätého kríža).

Obsah: Poďakovanie za úrodu.

Omšový formulár: *Na poďakovanie Pánu Bohu (Rímsky misál, s. 1471)* alebo *Na poďakovanie za úrodu (Rímsky misál, s. 1439)*.

Zimné kántrové dni

Slávia sa v druhom adventnom týždni.

Obsah: Príchod Kristovho kráľovstva do rodín; duchovná obnova rodín; pokoj a spravodlivosť vo svete.

Omšový formulár: *Za rodinu (Rímsky misál, s. 1405)* alebo *Za zachovanie pokoja a spravodlivosti (Rímsky misál, s. 1442)*.

Poznámka: Pri všetkých kántrových dňoch je záväzný len jeden z troch dní: streda, piatok, sobota.

Viac o kántrových dňoch pozri na s. 374 n.

Prosebné dni

Určujú sa tri dni pred Nanebovstúpením Pána. Záväzný je jeden deň.

Zameranie: Prosby za úrodu.

Omšový formulár: *V čase sejby (Rímsky misál, s. 1437)*.

BINÁCIA A TRINÁCIA

1. Okrem prípadov, keď je podľa práva dovolené v ten istý deň svätú omšu celebroidať alebo koncebrovať viackrát, kňaz nesmie celebroidať za jeden deň viac ako raz.

2. Ak je nedostatok kňazov, miestny ordinár môže dovoliť, aby kňazi z vážnej príčiny mohli celebroidať dvakrát za deň, ba – ak si to vyžaduje pastoračná potreba – aj trikrát v nedele a v prikázané sviatky (porov. CIC, kán. 905).

3. Kvadrinovať v nedele a v prikázané sviatky môže iba ten, kto dostal od ordinára na základe splnomocnenia Svätou stolicou osobitnú fakultu.

4. Podľa práva sa dovoľuje celebroidať alebo koncebrovať tri omše na Narodenie Pána, ak sa slávia v predpísanom čase, a v deň Spomienky na všetkých zosnulých veriacich, dve omše na Veľkú noc (omšu Veľkonočnej vigílie a druhú veľkonočnú omšu). Vo Štvrtok Pánovej večere môžu kňazi koncebrovať večernú omšu, aj keď koncebrovali omšu pri svätení olejov alebo slávilu inú omšu pre veriacich.

BINÁCIA PRI OMŠIACH SPOJENÝCH S OBRADMI

Naši ordinári dávajú fakultu binácie na omše spojené s obradmi krstu, sobáša, pohrebu, pomazania chorých a viatika, prijatia do plného spoločenstva Cirkvi, ak je to pastoračne zdôvodnené a niet iného kňaza.

Okrem toho sa dáva táto fakulta aj na rekolekčné omše kňazov a na výročnú farskú poklonu Najsvätejšej sviatosti, ak sa poklona koná s veľkou účasťou veriacich. V týchto dvoch posledných prípadoch sa fakulta vzťahuje aj na koncebráciu.

KONCELEBRÁCIA A BINÁCIA

1. Kňazi môžu Eucharistiu koncelebrovať, ak si úžitok veriacich nežiada osobitne sláviť pre nich svätú omšu. No jednotliví kňazi môžu individuálne sláviť Eucharistiu, nie však v tom istom čase, keď sa celebruje alebo koncelebruje v tom istom kostole alebo kaplnke (*CIC*, kán. 902).

2. Zo samotného práva povolenie viackrát sláviť svätú omšu alebo koncelebrovať v ten istý deň sa dáva z osobitného dôvodu so zreteľom na význam obradu alebo slávnosti v týchto prípadoch:

a) Kto vo Štvrtok Svätého týždňa slávil alebo koncelebroval Omšu svätenia olejov, môže sláviť alebo koncelebrovať aj večernú omšu.

Kňazi, ktorí majú fakultu v ten deň binovať, môžu koncelebrovať aj Omšu svätenia olejov (Odpoveď Posvätej kongregácie pre bohoslužbu Biskupskému úradu v Nitre z 21. júla 1975 pod č. 692/75).

b) Kto slávil alebo koncelebroval prvú omšu na Veľkonočnú vigíliu, môže sláviť alebo koncelebrovať aj druhú veľkonočnú omšu.

c) Na slávnosť Narodenia Pána môžu všetci kňazi sláviť alebo koncelebrovať tri omše, ale iba vtedy, keď omše slávia v predpísanom čase.

d) Kto koncelebroval na synode, na pastoračnej vizitácii s biskupom alebo jeho delegátom alebo pri príležitosti akéhokoľvek zhromaždenia kňazov, môže znova sláviť omšu pre dobro veriacich. To isté platí, ak sa zachovávajú príslušné podmienky, aj pre zhromaždenie rehoľníkov so svojím ordinárom alebo delegátom (*VSRM*, 204e).

3. U nás ordinári povoľujú kňazom koncelebrovať na kňazských schôdzach – rekolekciách, aj keď tam nie je biskup. V jeho neprítomnosti vedie koncelebráciu dekan alebo ním poverený kňaz. Podobne sa povoľuje koncelebrácia pri kňazských pohreboch aj pre kňazov

z iných farností, aj keď v mene biskupa pochováva iný kňaz.

Pri príležitosti farskej výročnej poklony Najsvätejšej sviatosti môžu prítomní kňazi koncelebrovať, aj keď slávia doma svätú omšu pre dobro veriacich. Koncelebráciu vedie v mene biskupa dekan alebo ním poverený iný kňaz, alebo miestny farár.

Nemožno teda koncelebrovať (ak niekto už mal svätú omšu) pri pohrebe, kde nie sú kňazi zhromaždení za účasti biskupa alebo jeho zástupcu; a takisto nemôže koncelebrovať ani s biskupom, kto už mal v ten deň dve omše alebo len súkromnú omšu.

4. Kňazi konventuálneho spoločenstva, ktorí sú z pastoračného dôvodu pre dobro veriacich povinní osobitne sláviť omšu, môžu v ten istý deň koncelebrovať aj konventuálnu alebo komunitnú omšu (*VSRM*, 114).

Okrem toho platí výnos apoštolskej konštitúcie z 10. augusta 1915, podľa ktorého môže každý kňaz slúžiť tri sväté omše na Spomienku na všetkých zosnulých veriacich (2. novembra); jednu z nich môže aplikovať na vlastný úmysel, no druhú musí aplikovať (bez štipendia) za všetkých zosnulých veriacich a tretiu na úmysel Svätého Otca.

Všetci kňazi môžu celebrowať alebo koncelebrovať na slávnosť Narodenia Pána tri omše, ak sa slávia v náležitom čase.

Okrem týchto prípadov kňaz nesmie koncelebrovať, ak už slávil alebo bude v ten istý deň sláviť individuálnu omšu alebo omšu na úžitok veriacich, tým menej, ak už v ten deň na základe povolenia binoval. Teda tu sa trinácia nepripúšťa (Posvätná kongregácia pre bohoslužbu zo 17. marca 1977 pod č. CD 316/77 Biskupskému úradu v Nitre).

5. Kňaz, ktorý v ten istý deň koncelebruje druhú svätú omšu, nesmie pod nijakým titulom prijať za ňu štipendium (*CIC*, kán. 951 § 2).

SVÄTÉ PRIJÍMANIE POD OBIDVOMA SPÔSOBMI

Sväté prijímanie pod obidvoma spôsobmi po predbežnej katechéze sa okrem prípadov vymenovaných v bode č. 283 *Všeobecných smerníc Rímskeho misála* podľa platných noriem liturgických kníh dovoľuje aj v týchto prípadoch:

1. pri krste detí, ak je krst v omši, ich rodičom, krstným rodičom, starým rodičom a súrodencom s ich rodinami;

2. pri sobáši, ktorý je v omši, novomanželom aj ich rodičom, krstným rodičom, starým rodičom a súrodencom s ich rodinami, družbom a družiciam;

3. pri jubilejnej omši manželov: im aj ich deťom, rodinám detí a rodičom jubilujúcich manželov a ostatným príbuzným;

4. pri omši, ktorá sa slávi pre tieto menšie spoločenské: pri omši absolventov nejakého štúdia a pri ich výročných stretnutiach; pri životnom výročí (napr. 50, 60, 70, 75, 80, 85, 90 rokov) pre jubilanta a jeho príbuzných; pri životnom výročí kňazov, rehoľníkov a rehoľníčok prítomným kňazom a rehoľníkom (ak necelebrujú) a rehoľníkom – bratom a rehoľníčkam, aj ich príbuzným; pri omši za tých, čo odchádzajú z farnosti na určitý čas do nejakej služby (napr. vojaci); pri omši tých, čo spoločne slávia meniny;

5. pri omši pomazania chorých chorým a prítomným. Ak by bolo prítomných veľa, vtedy len blízkym príbuzným chorých;

6. pri pohrebnej omši rodine zosnulého;

7. v omši pri požehnaní kalicha alebo obetnej misy darcom kalicha (obetnej misy) alebo tým, čo prinášajú tieto dary pri obetnom sprievode (pozri *Rímsky pontifikál*, s. 384, bod č. 14);

8. vo Štvrtok Pánovej večere pri večernej omši na pamiatku Pánovej večere tým, čo prisluhujú pri oltári:

lektorom, akolytom, prednášateľom prosieb, prinášateľom obetných darov, spevákom a tým, ktorým celebrant umýval nohy;

9. pri kňazských sväteniach, rehoľných obliečkach a sľuboch, pri primičnej svätej omši novokňaza rodičom, krstným rodičom, súrodencom s ich rodinami, starým rodičom a mimoriadnym dobrodincom novokňaza; pri jubilejných omšiach kňaza (25., 30., 40., 50., 60. výročie) jeho príbuzným.

Okrem týchto prípadov a prípadov vyznačených v liturgických knihách kňazi nesmú svojvoľne dávať prijímanie pod obidvoma spôsobmi. Ak by sa vyskytli iné pastoračne zdôvodnené prípady, treba si pýtať povolenie od miestneho ordinára.

Pri svätom prijímaní pod obidvoma spôsobmi treba dbať na predpisy *Rímskeho misála* (body č. 281 – 287 *VSRM*), zaistiť dôstojnosť, nábožnosť a vznešenosť obradu a vylúčiť nebezpečenstvo čo i len najmenšej neúcty.

Odporúča sa použiť spôsob prijímania, pri ktorom sa hostia namáča do kalicha, čím sa zvládnu praktické ťažkosti a lepšie sa zabezpečí povinná úcta voči Oltárnej sviatosti.

ÚČASŤ NA NAJSVÄTEJŠEJ EUCHARISTIÍ

Kán. 914 – Je povinnosťou predovšetkým rodičov a ich zástupcov, ako aj farára postarať sa, aby sa deti po dosiahnutí používania rozumu náležite pripravili a čo najskôr sa po predchádzajúcej sviatostnej spovedi posilňovali týmto božským pokrmom; úlohou farára je aj dozerať, aby k svätému prijímaniu nepristupovali deti, ktoré nedosiahli používanie rozumu alebo ktoré nepovažuje za dostatočne pripravené.

Kán. 917 – Kto najsvätejšiu Eucharistiu už prijal, môže ju v ten istý deň prijať po druhý raz iba pri eucharistickom slávení, na ktorom sa zúčastňuje, pri neporušení predpisu kán. 921 § 2 (tu ide o sväté prijímanie v nebezpečnosti života).

Kán. 918 – Veľmi sa odporúča, aby k svätému prijímaniu pristupovali veriaci v samotnom eucharistickom slávení; mimo omše sa im však má vyslúžiť, keď ho z oprávneného dôvodu žiadajú, pri zachovaní liturgických obradov.

Kán. 919, § 1. – Kto chce prijať najsvätejšiu Eucharistiu, má sa aspoň jednu hodinu pred svätým prijímaním zdržiavať akéhokoľvek pokrmu a nápoja iba s výnimkou vody a liekov.

§ 2. – Kňaz, ktorý v ten istý deň slávi dva alebo tri razy najsvätejšiu Eucharistiu, môže niečo požiť pred druhým alebo tretím slávením, hoci ešte neuplynula jedna hodina.

§ 3. – Tí, čo sú pokročilého veku a trpia nejakou chorobou, ako aj tí, ktorí ich opatrujú, môžu prijať najsvätejšiu Eucharistiu, hoci v prechádzajúcej hodine niečo požili.

Kán. 920, § 1. – Každý veriaci po prvom prijatí najsvätejšej Eucharistie je povinný aspoň raz do roka pristúpiť k svätému prijímaniu.

§ 2. – Toto prikázanie sa musí splniť vo Veľkonočnom období, ak sa z oprávneného dôvodu nesplní v priebehu roka v inom čase.

Kán. 921, § 1. – Veriaci, ktorí sa nachádzajú v nebezpečnosti smrti, pochádzajúcom z akejkoľvek príčiny, majú sa posilniť svätým prijímaním na spôsob viatika.

§ 2. – Hoci v ten istý deň už boli posilnení svätým prijímaním, predsa sa veľmi odporúča, aby tí, ktorí sa ocitli v nebezpečnosti života, opäť prijímali.

§ 3. – Počas trvania nebezpečnosti smrti sa odporúča, aby sa sväté prijímanie vysluhovalo viac ráz v rozličných dňoch.